

Groen en Heem Actueel

Nr.3, september 2018

Nieuwsbrief van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard e.o. betrokken bij onze natuur en cultuurhistorie!

Correspondentieadres

Groen en Heem Valkenswaard e.o., Oranje Nassaustraat 63, 5554 AE, Valkenswaard
+31-(0)40-22 60 010, info@groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Bas Verbeek, (eindredactie en lay-out)
Albert Aten en Lambert de Brouwer (redactieleden)

Agenda

12 okt Presentatie resultaten onderzoek
Oude Kerkhof;*

Over de activiteiten met:

- een ster* : meer informatie in dit nummer
- twee sterren** : wordt u nog over geïnformeerd.
- drie sterren*** : datum onder voorbehoud

Wist u dat...

... het bod van projectontwikkelaar CRA vastgoed op de Antoniuskerk door het kerkbestuur is afgewezen;
... drie panden bij de Dommelsche Bierbrouwerij als gemeentelijk monument zijn aangewezen;
... de gemeente nog steeds alles uit de kast haalt voor forse commerciële uitbreiding van het Eurocircuit*;
... ook ruim 90% van bewoners Lage Heide tegen de plannen Eurocircuit is*;
... de kapvergunning voor 12 moerasediken aan de Haagstraat na bezwaar is ingetrokken*;
... de gemeente vleermuiskasten heeft geplaatst in het Wilhelminapark*;
... de gemeenteraad heeft ingestemd met de uitbreidingsplannen Tuincentrum Coppelmans*;
... bij Kromstraat 75-77 wil de gemeente twee nieuwe woningen bouwen met daarnaast een vijftal recreatiewoningen;
... op het Oude Kerkhof onderzoek is gedaan naar de restanten van de oude kerk;
... wij terug kijken op een geslaagde informatieve wandeling in het Philips-de Jongh park*.

Van het Bestuur

Gesprek met Wethouder Marchal

Onlangs in augustus heeft het bestuur van onze vereniging een kennismakingsgesprek gehad met de nieuwe wethouder Marchal. Wethouder Marchal is onder meer verantwoordelijk voor Ruimtelijke Ordening en het Eurocircuit. Het was een prettig gesprek en de wethouder heeft de intentie uitgesproken ons vroegtijdig te betrekken bij plannen die de belangen van natuur, milieu en erfgoed betreffen.

Algemene verordening gegevensbescherming

U zult het vast al hebben gehoord ook onze vereniging heeft te maken met de Algemene

Verordening Gegevensbescherming die afgelopen mei van kracht is geworden. Hierop hebben wij op onze website het privacybeleid aangepast en ook is het aan/afmeldingsformulier aangepast.

Oproep contributie 2018

Enkele leden hebben de contributie voor 2018 ad € 10 nog niet overgemaakt. Het bedrag kan worden overgemaakt op banknummer **NL17TRIO0391081616**, ten name van Groen en Heem Valkenswaard e.o.

Nieuws en actualiteiten

Bod op Antoniuskerk afgewezen; toekomst kerk in Valkenswaard onzeker.

Wat er gaat gebeuren met de Antoniuskerk in Valkenswaard is onzeker. Er waren eerder plannen voor de bouw van 47 appartementen. Maar het bedrag dat voor de aankoop van het gebouw nodig is lijkt nu het breekpunt te worden.

Bron: [Eindhovens Dagblad](#)

Ontwikkelingen Eurocircuit, ook bewoners Lage Heide zijn overlast beu

Op 8 november besluit de gemeenteraad of de crossactiviteiten op het Eurocircuit kunnen worden uitgebreid. Ondanks dat de provincie, de gemeente Bergeijk, Dorpsraad

Westerhoven, Buurtvereniging Braambos, de Kempervennen gemotiveerd al aangaven tegen de uitbreiding te zijn gaat de gemeente onverdroten werden met de uitbreidingsplannen.

Het ontwerpplan dat ter inzage heeft gelegen gaat uit van het gemiddelde gebruik van de afgelopen 10 jaar, hetgeen al een forse uitbreiding is t.o.v. de vergunde situatie uit 1993. Daarnaast zet de gemeente in op een nog verdere uitbreiding (een ruime verdubbeling) van het gebruik van de afgelopen 10 jaar. Volledig wordt voorbij gegaan aan de overlast die omwonenden ervaren. Men lijkt te kiezen voor uitbreiding van commerciële bedrijfsactiviteiten ten koste van de inwoners. Een overtuigd milieubesef bij de plannen lijkt ver te zoeken, leefklimaat, milieu en gezondheid lijken er niet toe te doen.

Vele honderden handtekeningen zijn de afgelopen jaren bij de gemeente ingediend, nu aangevuld met de handtekeningen van ruim 90% van de [bewoners van de nieuwe wijk Lage Heide](#). Ook de bewoners van het door de gemeente aangeduide "groen en aangenaam dorpje" zijn het zat. Ze zijn het gedoogbeleid

beu dat decennia lang ongebreidelde uitbreiding mogelijk maakte en voelen zich door de gemeente misleid door vele mooie "praatjes" en gelikte brochures waarin met geen woord werd gerept over nog verdere uitbreidingsplannen van het Eurocircuit. Een landelijke commissie oordeelde onlang in reactie op een milieueffectrapportage dat door de geplande ruime openstelling van de circuits meer milieueffecten optreden. Het aantal dagen met hoge geluidsbelasting neemt toe, de luchtkwaliteit verslechtert, stikstofuitstoot- en geluidseffecten negatief voor de natuur en afkomstig van verkeer van deelnemers en bezoekers, zijn niet onderzocht. De Commissie constateerde verder dat de gemeente niet heeft aangegeven welke bijdrage geleverd wordt aan het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd. Crossactiviteiten zorgen immers voor een toename aan broeikasgassen en het gebruik van fossiele brandstoffen. Het klimaatakkoord van Parijs wordt genegeerd. De maatschappelijke kosten worden afgewenteld op de burgers ten gunste van de op het circuit opererende bedrijven die de gemeentelijke eigendommen kunnen onderhuren voor winstgerichte commerciële cursussen en bedrijfsevents.

Uit een brief aan de gemeenteraad bleek onlangs bovendien dat er jarenlang vele illegale gebouwen zijn neergezet waar nooit op gehandhaafd is en gebleken is dat brandveiligheidsvoorzieningen van de gebouwen niet voldoen aan de geldende eisen.

Hopelijk neemt de gemeenteraad haar verantwoordelijkheid en neemt men onderwerpen eens serieus als veiligheidsrisico's, het jarenlange gedoogbeleid, het niet handhaven, schadelijke stikstofdeposities op natuur, de verslechtering van luchtkwaliteit en aantasting gezondheid door fijnstof, de extra uitstoot van CO2. De nostalgie en emoties over, "het Eurocircuit heeft Valkenswaard op de kaart gezet" is al lang achterhaald.

Plaatsen vleermuizenkasten Wilhelminapark

Op woensdag 29 augustus, heeft de gemeente twaalf nestkasten voor dwergvleermuizen geplaatst in het Wilhelminapark. Wethouder Theo Geldens plaatste vanochtend de eerste nestkast. Wethouder Geldens: *"Zoals bekend, gaan we de gebouwen op de oude gemeentewerf aan de Emmalaan slopen om plaats te bieden aan een nieuwe ontwikkeling op deze locatie. Nieuwe woningbouw in het centrumgebied mag niet ten koste gaan van de natuur en milieu, vinden wij. Voorafgaand aan de sloop hebben we dan ook onderzoek gedaan naar de aanwezige flora en fauna. We troffen nesten aan van de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis. Uiteraard zijn we zuinig op deze beschermde diersoorten.*

voor deze dieren op orde is. Als je rondwandelt in het Wilhelminapark, zie je Het doet me dan ook veel genoeg dat de 'vervangende huisvesting' de nestkasten waar de dwergvleermuizen tijdelijk terecht kunnen. Dat is dus vlakbij hun oorspronkelijke verblijfplaats. De gierzwaluwen zijn al naar Zuid-Europa vertrokken om te overwinteren. Daarom worden voor hen komend voorjaar vervangende nestkasten geplaatst. Deze komen aan gemeentelijke gebouwen in de omgeving."

Aan het slopen van gebouwen waar beschermde diersoorten zijn aangetroffen, gaat een vergunningsprocedure bij de provincie vooraf. Zodra deze rond is, kan de gemeente verantwoord aan de slag met de sloop van de gebouwen aan de Emmalaan. Het is de bedoeling om rond 1 oktober te starten met de sloop.

Bron: [Website Gemeente Valkenswaard](#)

Jachthondenproef in bossen Waalre

Zaterdag 4 augustus jl. werd in de Waalrese bossen een jachthondenproef georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging. Voor dit evenement was instemming verleend door de gemeente Waalre. Groen en Heem heeft per brief een dringende oproep gedaan aan het college en de gemeenteraad van de gemeente Waalre om in de toekomst de bossen en vennen van Waalre beter te beschermen, zodat de natuurwaarden ervan behouden blijven én verder versterkt worden.

In de praktijk kwam de proef er op neer dat bij 2 vennen door meerdere tientallen personen, inclusief vele tientallen honden, de hele dag in en om het water werd vertoefd. In de melding zelf stond maximaal 150 personen. Om de honden te trainen werden in en om het water dode eenden ‘verstopt’ of neergelegd. Ook werden er regelmatig schoten gelost met jachtgeweren om de proef een realistischer gehalte te bezorgen. Het was een drukte en onrust van belang.

Het gebied behoort officieel tot het Natuurnetwerk Brabant. De vennen zijn aangemerkt als bijzonder (zure, hoogzandgrond/-veen ven). Vanwege dit karakter hebben ze een erkende, kwalitatief hoge waarde voor de natuur met bijzondere/zeldzame soorten als dodaars (vogel), diverse libellensoorten, amfibieën en planten waaronder kleine zonnedauw. De provincie Noord-Brabant heeft aangegeven dat het gebied uiterste bescherming verdient. Het toelaten van activiteiten zoals de beschreven jachthondenproef strookt niet met geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen, in tegendeel, er is sprake van aantasting van natuurwaarden.

Door de gemeente Waalre is bij het verlenen van de toestemming geen enkele voorwaarde gesteld ten aanzien van het houden van een evenement op zo'n grote schaal, in relatie tot het in door de provincie geformuleerde natuurbeleid.

We zijn benieuwd naar de reactie van college en gemeenteraad van Waalre.

Vergunning bomenkap aan Haagstraat ingetrokken

In ons vorige bulletin makten we melding van ons bezwaar tegen de verleende kapvergunning voor 12 beeldbepalende, cultuurhistorische moeraseiken aan de Haagstraat.

Enkele klachten van omwonenden over overlast in de vorm van wat bladval, schaduw en wortelopdruk (tegen of over de erfgrans) waren de aanleiding om een kapvergunning aan te vragen. Na inventarisatie en gesprekken met omwonenden bleek een aanzienlijk aantal mensen tegen de kap te zijn. Gelukkig heeft de gemeente gehoor gegeven aan [onze bezwaren](#) waarmee we niet alleen de natuur- milieu- en cultuurhistorische waarde benadrukten maar ook de educatieve waarde voor de basisschoolleerlingen van de Windroos en van de Dorenhagen. Gelukkig heeft de gemeente nu de kapvergunning ingetrokken.

Erfgoedradar opzoek naar historisch archief Gemeente Valkenswaard

Met de Erfgoedradar is afgelopen vrijdag de ondergrond van de vroegere kerk op de Oude Begraafplaats Op den Rösheuvel in Valkenswaard onderzocht. In de hoop dat een deel van het historisch, gemeentelijk archief, wellicht opgeborgen in een schepenenkom, zichtbaar wordt.

De lezing “Archeologie in Valkenswaard” krijgt hiermee een vervolg middels dit onderzoek voor belangstellenden en daarmee extra publiciteit voor de archeologie binnen de gemeente Valkenswaard. Het onderzoek is uitgevoerd door de Heemkundekring Weerderheem in samenwerking met de Archeologische Vereniging Kempen-Peelland.

De resultaten worden op vrijdag 12 oktober vanaf 16:00 in Carolus gepresenteerd.

Bron: Website www.erfgoedradar.nl

Uitbreiding Tuincentrum Coppelmans

In onze eerdere bulletins maakten we al melding dat Tuincentrum Coppelmans wil uitbreiden van ca 5000 m² naar ca 8800 m². Het tuincentrum is van mening dat vanwege recente ontwikkelingen in de branche de concurrentie groter is geworden en dat de verwachtingen van de klanten met betrekking tot het assortiment en winkelbeleving zijn veranderd. In 2003 vond al een uitbreiding plaats van 2600 m² naar 5000 m².

In onze ogen betekent uitbreiding aantasting van cultuurhistorische waarden. De locatie maakt onderdeel uit van het akkercomplex Loonder Akkers. Het betreft een complex met esdek, middeleeuws bolle ligging (reliëfstructuur) , openheid, zandpaden en bosjes.

Het tuincentrum Coppelmans valt sterk op in het open agrarisch gebied vandaar dat de provincie als voorwaarde voor de uitbreiding in 2003 heeft gesteld dat het hoge gebouw aan het uitzicht van het beekdal van de Dommel zou worden onttrokken. Aan die voorwaarde is tot op heden niet voldaan. In juli is de gemeenteraad akkoord gegaan met het plan.

Groen en Heem kan zich niet achter de plannen stellen vanwege o.a. het niet nakomen van verplichtingen uit 2003, de aantasting van natuur en cultuurhistorie, de geldende verkeersonveiligheid op de Nieuwe Waalreseweg, de afwezigheid van regionale

marktbehoefte. Maar ook zijn wij van mening dat uitbreiding ten koste gaat van de winkels in het kernwinkelgebied van Valkenswaard. En dat terwijl Valkenswaard met 18,3% het hoogste leegstandscijfer uit de regio heeft. Wij hebben besloten beroep in te stellen bij de Raad van State.

Informatief

Het college heeft ook drie panden, behorend tot de directe omgeving van de Dommelsche Bierbrouwerij aangewezen als gemeentelijk monument. Wethouder Geldens (monumentenbeleid): "De bierbrouwerij is nauw verbonden met de ontwikkeling van Dommelen. Dommelen ontleent deels ook zijn bekendheid aan de brouwerij want de naam is in heel Nederland en daarbuiten uitgevent. Maar ook lokaal is de brouwerij onlosmakelijk met het dorp verbonden. Bovendien is de brouwerij ook de oudste industrie die Valkenswaard rijk is, en het is niet meer dan terecht dat wij deze onderneming koesteren."

Brouwerijplein 84

Voormalige fabrikantenvilla 'De Berg' uit 1927, is nu in gebruik als notariskantoor. Architect van de villa is Piet Staals, gemeente architect van Valkenswaard en Dommelnaar. De villa is gebouwd als woonhuis voor de familie Snieders, toenmalige eigenaren van de Dommelse bierbrouwerij. De naam 'De Berg' verwijst naar het gehucht ter plaatse. Later heeft de villa dienst gedaan als dienstwoning en kantoor van de brouwerij. Deze villa is van hoge monumentale waarde door de verbondenheid met de geschiedenis van de Dommelsche brouwerij. De familie bezat de

brouwerij, de oude villa ernaast en deze villa er tegenover. Het rijksmonument Westerhovenseweg 2 (café De Oranjeboom), waarachter ooit de oude brouwerij stond, hoort ook bij dit gehele complex

Brouwerijplein 87

De Dommelsch Bierbrouwerij. Van deze nu nog in gebruik zijnde brouwerij is een aantal elementen cultuurhistorisch waardevol. Dat is het ketelhuis uit 1935 met onder meer enkele koperen brouwketels. Verder het schoon metselwerk in orangerode baksteen rechts van het ketelhuis inclusief het keramisch reliëf van René Smeets uit 1962. De schoorsteen uit de periode 1930/1935. En de vier muurschilderingen van René Smeets uit 1962 in de ontvangstruimte van de brouwerij. Het huidige ketelhuis heeft een kern die teruggaat tot 1897. Toen werden grote delen van de brouwerij nieuw gebouwd. De begane grond van het huidige ketelhuis was in 1897 gebouwd als brouwhuis. Dit brouwhuis had een topgevel

Activiteiten

Ondanks dat het weer niet helemaal mee zat kijken wij terug op en geslaagde wandeling in het Philips-de Jongh Natuurpark te Valkenswaard. De wandeling stond onder leiding van natuurgids Ellen van Beek en onze cultuur-historische gids Bas Verbeek. Zij namen ons mee op zoek naar de restanten van het 'Philips-de Jongh Natuurpark' dat op zondag 8 juni 1930 officieel werd geopend.

Het park (ca. 25 ha. groot) werd aangelegd naar een plan van tuinarchitect D.F. Tersteeg uit Naarden die koos voor het handhaven van het typische Brabantse landschap met zijn heide, vennen en dennenbossen. Er werden wegen aangelegd met banken en met riet bedekte schuilhuisjes. D.F. Tersteeg ontwierp ook enkele jaren eerder het Philips de Jongh Wandelpark in Eindhoven.

Een van de aangeplante bomen is de moerasedik. Deze dik is goed te herkennen aan zijn afhangende takken, zijn scherp ingesneden bladeren en mooie bladverkleuring in de herfst.

met zadeldak, dat in 1915 werd vervangen door een verdieping. In 1935 werd het pand verbouwd tot in de staat zoals die nu nog steeds is. Ook heeft het pand toen zijn huidige voorgevel gekregen en is de vloer tussen de begane grond en eerste verdieping opnieuw gebouwd.

Brouwerijplein 88

Fabrikantenvilla onder mansarde-schilddak uit 1894, is nu in gebruik als kantoorgebouw voor de Dommelsche Bierbrouwerij. Deze oorspronkelijke fabrikantenvilla is in latere jaren aan de achterzijde uitgebreid. Deze uitbreiding valt buiten de cultuurhistorische/monumentale waarde van het complex. Deze villa is van zeer hoge monumentale waarde, onder meer door de verbondenheid met de geschiedenis van de Dommelsche brouwerij.

Bron: [Website Gemeente Valkenswaard](#)

De boom wordt ook veel gebruikt in stedelijke gebieden. Voordeel van deze boom is dat pas na 15 tot 20 jaar de eerste kleine eikels

ontstaan. Een andere bijzondere boom is de Weymouthden. De zachte naalden van deze den en langgerekte kegels met veel hars zijn heel kenmerkend. Dit in tegenstelling tot de hardere naalden van de grove den met zijn kleine dennenappels. Verder konden er een paar mooie exemplaren van de zonnedaub bekeken worden en werd het moerashertshooiplantje door een oplettend

iemand ontdekt. Ook was er een mooie groepering van beuken te zien. Op het eind van de excursie werd het waterpeperplantje door een paar dapperen geproefd.

Colofon

Groen en Heem Actueel is het twee maandelijks orgaan van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard en omstreken.

Correspondentie adres

Groen en Heem Valkenswaard e.o.
Oranje Nassaustraat 63
5554 AE Valkenswaard
Tel.: 040-22 60 010
info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Eindredactie en Lay-out :
Bas Verbeek
Redactieleden:
Albert Aten en Lambert de
Brouwer

Financieel

IBAN: NL17TRIO0391081616
KvK: 40235293

Aanwijzingen voor auteurs zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdredacteur. Artikelen dienen digitaal te worden aangeleverd.

Adreswijzigingen

Kunnen worden doorgegeven aan de ledenadministratie:
info@groen-heemvalkenswaard.nl

© 2018 Groen en Heem
Valkenswaard e.o.